

אבינועם עמיחי ז"ל

(כפר עציון)

...אבו אהב את החיים כפשוטם כמשמעם ושנא את המלל בעינים רציניים. הוא היה נחבא אל הכלים אך אהב את השיחה הקלה בחוג ידידיו ואוהביו. הוא ביטא את עצמו בהערות שבבדיחות הדעת. מעטים ידעו כי הוא לא היה קל דעת אלא בעל רגשות עמוקים. את אלה ביטא בסגנון מזהיר שמעטים הכירוהו, במכתבים לאהוביו ובשיחה של אחר חצות, כאשר השתחרר מקליפתו החיצונית. אך יותר משהתבטא ברגעים רציניים במלים הוא עשה זאת בשתיקה. אבי המבדח אחרים, התיחד עם עצמו ומצפונו בשתיקה... (מדברי אביו)

*
..מצאתי שהיה משהו פרדוקסלי באופי שלו. מצד אחד —

בחור עליו, אוהב חיים, קליל מאד, גם נראה על פני השטח מחוספס מאד, גם מצוי הרבה פעמים בחבורה קלילה. ומצד שני, היסודיות

שלו, גם בתחומים הטכניים וגם בתחומים החברתיים, לפעמים הפגיעה והדהימה.

מצאתי באבו איזה צד מיסטי — לא רציונאלי ביחס לכפר עציון. כאן, באיזה שהוא מקום, איבד אבינועם במידה רבה את האיוון ואת הראיה המפוכחת. הקשר האמוציונלי ממש לסלעים, לאדמה, דבר שלא הירבה לדבר עליו, היה דבר שבכלל אי אפשר היה להפריד אותו ממנו. הוא בא לכאן, בראש וראשונה, מפני שזה היה כפר עציון, לא מפני שזה היה קבוץ, אם כי המחשבה שלו על המושגים הראשונים של קבוץ ועל חברה משותפת ועל איכפתיות מאנשים היתה, מעמיקה ויסודית מאד. אך בראש וראשונה בא מפני שזה היה כפר עציון.

לידי בטוי באה תחושה זו ברצונו להיקבר בכפר עציון. בשבילי היה זה דבר מדהים, שהמחשבה

שלו בצאתו למלחמה היתה שאם יפול — הוא רוצה להיקבר כאן.

הנך

...אני אוהב לראות את הדברים בצורה מפוכחת ולא רק את הצדדים המבריקים והבהירים, כי

אדם — הוא אדם. אבינועם היה אדם די מחוספס, ישר וכנה עד הסוף. היה אוהב לומר את הדברים עד הסוף, גם אם ידע שפה הוא חולק על הרבה חברים או אומר דעת מעוט מובהקת, וחולק בזוהר על דברים הנראים כאמיתות. בתחומי תקנונים היה מנסה לבדוק אם באמת הסעף, כמו שהוא נאמר בתקנון, יקבע את דרך החיים ולא דרך החיים כמות שהיא, — פשוטה יותר, בלי המילים המסובכות. תמיד אהב להזכיר כי החיים אינן תקנון אחד גדול, אלא אנשים ביחד.

לא הרבה לחצתי ידיים עם אבו. שנינו ככה טיפוסים עקשנים... אבל אני זוכר את לחיצת היד האחרונה כשיצאנו מתפילת ערב יום הכפורים, כשבאתי להגיד לו מזל-טוב על הולדת הבן. אני זוכרה כאילו לחיצת פרידה. גם לי יד עבה, אך היא נבלעה לגמרי בתוך ידו של אבו ומבט כזה של חום בעינים שמשכיח הכל וחיוך טוב על השפתיים, היה ממש תענוג. היתה זו לחיצה ארוכה מן הרגיל, שאצלי על כל פנים הפשירה לבבות, וזהו זכרון נפלא...

...כולם כאן מסביב האירו נקודות המצביות על פנייתו של אבו יותר ויותר אל הטוב. הצביעו על

מעין מהלך כזה, וגם אני כשראיתי אותו מתפלל בראש-השנה וביום הכפורים כל כך טוב — עד שקינאתי בו על כך...

...אחד אמר: „היתה ביניכם נשמה גדולה ואתם אפילו לא הרגשתם“. כשאמר את זה — זה לא

היה נראה לי, כי ככה זה: אחד מן החברים, אחד שמספר לי בדיחות, שיגידו לי שהוא נשמה גדולה — זה לא כל כך מתלבש. אך עכשיו, כשאני שומע מסביב איך הלך ובנה את עצמו, נראה לי שהוא השלים איזה מעגל מסויים. ולא שאלו אותנו הרבה — כי אני לא הייתי משחרר אותו כל כך מהר... ולקחו אותו...

יעקב (חברים מעלים זכרונות בכפר עציון)

עמיחי (חיימוביץ), אבינעם

אבינעם, בן לאה ושלמה, נולד ביום י"ד בניסן תש"ה (28.3.1945) בכפר עציון. את לימודיו היסודיים התחיל בבית-הספר "תחכמוני" בבת-ים וסיים בבית-הספר "יבנה" ברמת-גן. אחרי-כן למד בבית-הספר התיכון עירוני-דתי ב' בתל-אביב וסיים את לימודיו בישיבה-יוניברסיטי בניו-יורק. אבינעם בילה את שלוש שנות חייו הראשונות בחברת ילדים מאושרת, בנוף הררי קסום בכפר עציון, שהוריו היו מראשוני מיסדיו. עם נפילת

הגוש המשיכו הילדים לשמור על קשר ביניהם, וחלמו על שיבה לכפר עציון. אבינעם עבר לגור עם משפחתו ברמת-גן, ומלבד קשריו הממושכים עם חבריו מהכפר, קשר קשרים חדשים עם חברים-שכנים. כילד אהב אבינעם את הבדיחה, את המשחק ואת מעשי המשובה, אך תמיד עשה הכול בתמימות, ללא כוונה להרע. למרות שובבותו בבית-הספר וחוש ההומור שלו בכיתה, ולמרות שלא הקדיש זמן רב ללימודים, היה אבינעם תלמיד טוב. הוא היה חבר בתנועת הנוער הדתית "בני-עקיבא", בה נמשך פיתוח הכרתו החלוצית, שנטעו בו הוריו. למרות שהתגורר בעיר ראה את עצמו כ"קיבוצניק בדרך", וחיי העיר לא נראו לו. בהיותו כבן שש-עשרה נסע עם הוריו לארצות הברית, שמה יצאו בשליחות. היה זה משבר קשה לאבינעם, שנאלץ להינתק מחבריו בארץ, ושלא אהב את אורח החיים האמריקני. בשל החלפת בתי-הספר, לא סיים אבינעם את לימודיו באותה שנה שסיימו שאר בני גילו, והיה עליו לדחות את גיוסו בשנה. אולם רצונו העז לצאת עם חבריו לקבוצה לשרת בקיבוץ במסגרת הנח"ל, דחף אותו להשלים בחמישה שבועות את לימודי הבגרות ולסיים בהצטיינות. הוא חזר ארצה בזמן והתגייס עם שאר בני קבוצתו, כשמשפחתו נשארה עדיין בארצות הברית.

אבינעם גויס לצה"ל בסוף ינואר 1962 במסגרת הנח"ל הדתי, יחד עם חבריו הוותיקים מהכפר. כחלק ממסלול הנח"ל היו אבינעם וחבריו בשל"ת בקיבוץ שדה אליהו, אך אבינעם לא מצא שם את מקומו. שדה אליהו היה משק מבוסס, ואבינעם לא ראה בו אתגר. הוא רצה לבנות בכוחות עצמו. אבינעם הוצב לשרת בחיל הרגלים ביחידת צנחנים, ולאחר הטירונות השתלם בקורסים לצניחה ולמ"כים חי"ר. עם סיום קורס המ"כים הוצע לו ללכת לקורס קצינים, אולם אבינעם בחר להמשיך לשרת במסגרת יחידתו כסמל מחלקה. במשך הזמן מונה אבינעם, שכינויו בצבא היה "פחפח", לרס"פ, ובתפקידו זה שמר על סדר ומשמעת ביחידה. הוא עשה זאת

באמצעות שכנוע ומילה מבדחת, במקום הצעקות והעונשים המקובלים. בתקופת שירותו הסדיר השתתף אבינעם במלחמה במסתננים.

בתום שירותו הסדיר נקרא לתקופות של שירות מילואים פעיל. עם צאתו לחיים אזרחיים החל אבינעם ללמוד הנדסת מכונות בטכניון. במשך כל שנות לימודיו חלם על היום שלא ישב רכון על שרטוטים, אלא ילבש סרבל ויצא לעבוד. כשפרצה מלחמת ששת הימים הצטרף אבינעם אל יחידתו ויחד עם חבריו לחם לשחרור ירושלים, ואחרי-כן לשחרור כפר עציון. וכשהפך החלום הישן לחזור למקום הולדתו למציאות — הפך כפר עציון למרכז חייו. אבינעם הצטרף אל חבריו כדי להקים מחדש את ביתם שחרב. בתחילה חשב אבינעם להמשיך את לימודיו בטכניון כחבר קבוצה, אך עם הגיעו לכפר עציון מצא פורקן למאווי בעבודה. השוטפת במשק, והוא ויתר על המשך הלימודים והתמסר לחיי הכפר. עיקר פעולתו במשק הייתה במפעל המתכת, שם הצטיין ביכולת טכנולוגית ובכושר ניהול. הוא השקיע את כל זמנו בעבודה, ועשה הכל כדי להוביל את המפעל להישגים. במשך הפך אבינעם ל"פותר בעיות קבוע" בכל הקשור למערכת החשמל, תיקון מכונות ומכוניות — תמיד נכון לעזור, הן בעבודה והן בחיי היום-יום של חברי הקבוצה. אף שהתרחק מעסקנות היה אבינעם ער לבעיות הקבוצה ולמתרחש בה, והיה פעיל בליכון בעיות החברה. לנגד עיניו עמדו תמיד הצרכים הטבעיים של האיש החי במשק. הוא אהב את השיחה הקלה והתבטא בהערות ובבדיחות הדעת, אולם מתחת לקליפת הקלילות וההופעה המחוספסת התגלתה נפש רגישה ושכן מוח חושב ומעמיק. אבינעם שאף ליסודיות. לחקירת כל דבר עד סופו ולראייה למרחוק, תכונות שהביאו אותו למחשבה מקורית ומעמיקה, בלי לקבל דברים כפשוטם. היו לו דעות רציניות למדי בענייני העולם, המדינה והחברה, אך הוא העדיף את הגישה העקיפה, האנושית והחיה, על פני התבטאות בפומבי. לשדלבר בלטו יושרו וכנותו של אבינעם, שאמר תמיד את אשר בלבו, ולא ניסה להתבלט או למשוך תשומת לב. בעיקר ראה אבינעם בעשייה ערך כשלעצמו, היא הייתה העיקר, ובה מצא את סיפוקו האישי. תכונותיו הפכו אותו למוקד בחיי הכפר, ורכשו לו חברים רבים. גם בהיותו רחוק מבית הוריו לא ננתקו קשריו של אבינעם עם משפחתו. יחסיו עם הוריו היו חבריים, כמעט ללא מחיצות, ונשמרו לאורך כל שנות חייו, גם כשהקים לו בית בכפר עציון. ביום כ"ג בתשרי תשל"ד (18.10.1973), ממערב לתעלת סואץ, נפגע אבינעם בעת לחימה בקומנדו המצרי. הוא נהרג והובא למנוחת-עולמים בבית-העלמין בכפר עציון. השאיר אחריו אישה — סנדי, ושלושה ילדים — אורית, רוני בת-ציון ולוי יעקב, שנולד ימים ספורים לפני מלחמת יום-הכיפורים, ואבינעם לא הספיק להשתתף בטכס הכנסתו בבריתו של אאע"ה, הורים ואחות. לאחר נופלו הועלה לדרגת סמל-ראשון.

לאחר מותו הוקדשה חוברת "במחננו", חוברת קבוצת כפר עציון, לזכרו של אבינעם, ובה דברי חברים על דמותו ועל פעלו; ביטאון הקיבוץ הדתי "עמודים", פרסם רשימה לזכרו של אבינעם; מפעל המתכת בכפר עציון, שאבינעם ניהל אותו, טבע לזכרו תבנית נוי ובה דוגמאות של החלקים שייצר המפעל במסגרת פרויקט ראשון שאבינעם תכנן וביצע.